

U1 HVORNÅR VAR DET NU, DET ER?

FORMÅL	MATERIALER	OPDELING AF ELEVER
At træne udsagnsordenes tider. NB! Der er 150 sætninger i alt fordelt på 6 sæt à 25 kort. Hvert sæt har 5 sætninger i hver tid. Brug evt. sættene til at fordele arbejdet over flere lektioner.	- Sætningskort (i 2 holdfarver) - 5 A4-skilte - Skilt med tidslinje - Arbejdsark (kopi/www) * Lærertyggegummi	Grupper à 3-4 personer - evt. ud fra 2 hold, så hele klassen dyster.
		TIDSFORBRUG 30-45 min.

INSTRUKTION:

Snak først om de forskellige tider med flere eksempler, så eleverne bliver klædt bedst muligt på.

På dansk kan vi f.eks. sagtens lave **fremtid** ved blot at bruge nutidsmåden, men her bruges navnemåden kombineret med **vil** eller **skal** for at gøre det ekstra tydeligt og lettere at skelne.

- ☞ Tidslinjen laves ved at sætte de 5 skilte fast med lærertyggegummi på en linje på gulvet som vist på skiltet – gerne med et par meters afstand mellem skiltene, så der er god plads til eleverne.
- ☞ Grupperne står et par meter væk fra tidslinjen. Sætningerne lægges i en bunke ved siden af.
- ☞ Aftal på forhånd et givent tidsrum eller et vist antal kort, der skal gennemgås.
- ☞ En elev fra hver gruppe trækker et kort fra bunken. Han skal nu læse sætningen for sig selv og så hurtigt som muligt bestemme, hvilken tid det understregede udsagnsord står i.
- ☞ Derefter skal han sætte sig på gulvet med strakte ben foran sig og nu vha. rumpe og hæle krabbe sig hen til det rette skilt på tidslinjen (og huske at tage sætningskortet med).
- ☞ Når han sidder ved sit skilt, råber han: **'KLAR!'**, og først da må resten af gruppen løbe hen for at læse sætningen og hjælpe med at finde ud af, om han har placeret sig korrekt. Hvis ikke, må de trække ham hen til det rigtige skilt, lægge kortet og alle sammen spurte tilbage på plads for at sende en ny af sted.
- ☞ Når grupperne er færdige, hjælper du dem med at tjekke resultaterne og evt. afgøre, hvem der har vundet, hvis I har konkurreret. Dette afgøres nemmest, hvis du har lavet sætningskortene i forskellige farver.
- ☞ Efterfølgende kan I arbejde videre skriftligt ved hjælp af arbejdsarket.

ILLUSTRATION TIL

U1 – HVORNÅR VAR DET NU, DET ER?

Illustration af www.saxoart.dk

NB!

Som hjælpemiddel kan man vælge at skrive tidspunkter, dage eller andre tegn på en tidsforskydning ud for skiltene. F.eks. **FØR DATID** = i lørdags, **DATID** = tirsdag/i går, **FØR NUTID** = onsdag for lidt siden, **NUTID** = onsdag lige nu, **FREMTID** = i morgen/torsdag/næste onsdag. Gerne med nutiden svarende til elevernes NU = den dag og det tidspunkt, hvor I laver aktiviteten.

Som opfølgning vil det være godt at lave flere skriftlige øvelser med dette område og have ekstra fokus på udsagnsord i tekster og stile.

Han havde lige røget sin sidste smøg
nogensinde.

sprogren

U1 / 1

Jeg havde da aldrig troet det
om hende!

sprogren

U1 / 1

Babyen havde skreget hele natten.

sprogren

U1 / 1

De havde endelig savet al brændet –
nu skulle det bare stables.

sprogren

U1 / 1

Du havde da fusket - det dér kunne
du ikke selv ha' fundet på!

sprogren

U1 / 1

I går fulgte han hende helt hjem.

sprogren

U1 / 1

Hvor var du bare god i går!

sprogren

U1 / 1

Jeg havde det meget bedre
i sidste uge.

sprogren

U1 / 1

Hun smilede bare så sødt til mig,
at jeg slet ikke kunne sige noget.

sprogren

U1 / 1

Nøj, hvor du smurte tykt på over for
Hr. Jensen, hva'?

sprogren

U1 / 1

Jeg har da vist dig mit nye tøj, ikk'?

sprogren

U1 / 1

Hun har hængt al vasketøjet op
på rekordtid.

sprogren

U1 / 1

Jeg har undret mig meget over,
hvordan det kunne lade sig gøre.

sprogren

U1 / 1

Koen har leet i den reklame,
længere end jeg kan huske.

sprogren

U1 / 1

Hun har vist grædt nok over ham nu,
hva'?

sprogren

U1 / 1

Du konstaterer åbenbart bare,
at jeg er sådan.

sprogren

U1 / 1

Vi skriver til Dem for at meddele..

sprogren

U1 / 1

Han formulerer sig ikke særlig godt
længere.

sprogren

U1 / 1

Skærer du for, min egen?

sprogren

U1 / 1

Han producerer ikke så mange film
som før.

sprogren

U1 / 1

Jeg vil gerne tørre af
- jeg hader at vaske op.

sprogren

U1 / 1

Moar - jeg skal tisse... ups, for sent!

sprogren

U1 / 1

Vil du hjælpe mig med haven
i morgen?

sprogren

U1 / 1

Kartoflerne vil koge over,
hvis du lader låget være på.

sprogren

U1 / 1

Vi skal bare score en masse fyre i
weekenden, ikk'?

sprogren

U1 / 1

Hun havde smurt madpakker i 25 år –
nu var det slut!

sprogren

U1 / 2

Han havde bare haft den fedeste
aften i mands minde.

sprogren

U1 / 2

De havde skudt meget vildt på
jagten.

sprogren

U1 / 2

Hvorfor gjorde du det?
Jeg havde jo sagt, det var dumt..

sprogren

U1 / 2

Han tjekkede, at de havde spændt
sikkerhedsselerne.

sprogren

U1 / 2

Soldaterne drog samlet af sted
for at skræmme fjenden.

sproggen

U1 / 2

De syede alle deres dragter selv,
og det så knaldgodt ud.

sproggen

U1 / 2

Maden smagte bare aldrig godt
på den restaurant.

sproggen

U1 / 2

De snakkede meget,
men gjorde aldrig noget ved det.

sproggen

U1 / 2

Han kom, så og sejrede.

sproggen

U1 / 2

Jeg har aldrig turdet sige ham imod.

sprogren

U1 / 2

Er du kommet frem?

sprogren

U1 / 2

Nu er du altså gået over grænsen!

sprogren

U1 / 2

Jeg er den, der er skredet!

sprogren

U1 / 2

Han har fløjet over Atlanten
mange gange i sin tid som pilot.

sprogren

U1 / 2

Hun hopper bare af glæde,
når jeg henter snoren.

sprogren

U1 / 2

Han ryger lige i spjældet for det dér!

sprogren

U1 / 2

Dér rammer du bare fuldstændig
plet!

sprogren

U1 / 2

Han læser alle aviser hver eneste
dag.

sprogren

U1 / 2

Jeg siger ikke noget,
jeg observerer bare.

sprogren

U1 / 2

Vil du smage på det bagefter?

sproggen

U1 / 2

Kødet skal stege meget længere,
før det er færdigt.

sproggen

U1 / 2

Du vil fryse, hvis du ikke tager
mere tøj på.

sproggen

U1 / 2

På et eller andet tidspunkt
skal vi jo dø.

sproggen

U1 / 2

De planter vil altid bestå.

sproggen

U1 / 2

Marie havde set noget,
hun aldrig ville kunne fortælle om.

sprogren

U1 / 3

Mor havde fortalt alt til far.

sprogren

U1 / 3

Far havde bare fumlet med den
motor hele natten uden held.

sprogren

U1 / 3

Sidste år havde de redet alle
de nye heste til.

sprogren

U1 / 3

Klassens piger havde kælet
med alle gårdens dyreunger.

sprogren

U1 / 3

Til festen drak alle vist
lidt for meget.

sprogren

U1 / 3

Politiet fandt aldrig nogen beviser,
vel?

sprogren

U1 / 3

Jeg tænkte mig bare ikke om
- undskyld!

sprogren

U1 / 3

Hvornår kom du?

sprogren

U1 / 3

Og så skred han bare
lige pludselig!

sprogren

U1 / 3

Jeg har prøvet at overtale ham.

sprogren

U1 / 3

Har du scoret i weekenden?

sprogren

U1 / 3

Jeg har ikke gjort noget!

sprogren

U1 / 3

Har du ringet og sagt undskyld
til ham?

sprogren

U1 / 3

Far har bare arbejdet hele ferien.

sprogren

U1 / 3

Når han kommer ind i rummet,
lyser alting op.

sproggen

U1 / 3

Hun kagler bare hele tiden.

sproggen

U1 / 3

De tøser fniser bare af alting!

sproggen

U1 / 3

Du både tegner og maler
meget smukt.

sproggen

U1 / 3

Det må du godt!

sproggen

U1 / 3

I morgen vil der komme en ny
og skøn dag.

sprogren

U1 / 3

Jeg er helt sikker på,
at han nok skal forbedre sig fremover.

sprogren

U1 / 3

Tror du, han vil kysse dig på lørdag?

sprogren

U1 / 3

I slutningen vil de garanteret ride
sammen ud i solnedgangen.

sprogren

U1 / 3

Til næste år vil jeg læse ALLE mine
lektier hver dag!

sprogren

U1 / 3

De havde aldrig sprunget
i faldskærm før.

sprogren

U1 / 4

Han havde forsøgt at overtale
hende længe.

sprogren

U1 / 4

Vi havde fulgt ham hele vejen hjem.

sprogren

U1 / 4

Jeg havde bare knoklet med de
lektier til ingen verdens nytte.

sprogren

U1 / 4

Han havde ladt geværet
og var klar.

sprogren

U1 / 4

Han lagde forsigtigt pistolen fra sig
og rakte hænderne i vejret.

sprogren

U1 / 4

Det flød med blod overalt.

sprogren

U1 / 4

Jeg syntes bare ikke, du var fair.

sprogren

U1 / 4

Det lød bare stinkende dårligt,
da de sang - beklager!

sprogren

U1 / 4

Som barn måtte jeg aldrig gå
alene i byen.

sprogren

U1 / 4

Far har redt op til dig på sofaen.

sproggreen

U1 / 4

Jeg har forberedt mig godt
til eksamen i morgen.

sproggreen

U1 / 4

Hun har kysset alle frøerne på sin vej
- hvornår kommer prinsen?

sproggreen

U1 / 4

Jeg har passet og plejet ham
de sidste 5 år.

sproggreen

U1 / 4

Han har siddet og ventet i over
en time nu, Fr. Holm

sproggreen

U1 / 4

Retsmedicineren obducerer
de døde.

sproggen

U1 / 4

Han leger med ilden,
når han opfører sig sådan!

sproggen

U1 / 4

Det siger du ikk'?

sproggen

U1 / 4

Hvad fisker du efter?

sproggen

U1 / 4

Er du da helt tosset, mand?!?

sproggen

U1 / 4

Hvad vil der mon ske til næste år?

sprogren

U1 / 4

Vil du skære skrællen af
alle frugterne?

sprogren

U1 / 4

Jeg vil bare ikke vaske hunden
- det bliver et værre svineri.

sprogren

U1 / 4

Når du siger sådan, vil jeg bare
kvæle en eller anden!

sprogren

U1 / 4

Vi vil gå derhen sammen senere.

sprogren

U1 / 4

Brandmændene havde reddet alle ud af den ødelagte bygning.

sprogren

U1 / 5

Da han havde sat sig ned, begyndte han at græde.

sprogren

U1 / 5

Skuespillerne havde øvet replikker hele weekenden.

sprogren

U1 / 5

De havde klippet deres hår i børnehaven.

sprogren

U1 / 5

Mads havde læst alt om emnet.

sprogren

U1 / 5

Naboerne boede så tæt, at de lige
så godt kunne ha' delt huslejen.

sprogren

U1 / 5

Hun ville bare aldrig noget.

sprogren

U1 / 5

De sad og gloede på TV hele aftenen
– hvor kedeligt!

sprogren

U1 / 5

Han slog sig på låret og lo højt
og rungende.

sprogren

U1 / 5

De red sammen ud i solnedgangen –
åh, hvor romantisk..

sprogren

U1 / 5

Hvornår har du fået bøjlen af?

sprogren

U1 / 5

Jeg har bare nyst og nyst –
det er møgirriterende!

sprogren

U1 / 5

Jeg har aldrig nogensinde følt
sådan her..

sprogren

U1 / 5

Hun har næsten lige født,
men skal allerede hjem.

sprogren

U1 / 5

De har virkelig forbedret sig det
sidste år - jeg er SÅ stolt!

sprogren

U1 / 5

Ja, jeg påstår,
at du lyver mig lige op i ansigtet!

sprogren

U1 / 5

Ses!

sprogren

U1 / 5

Det bør du bare godtage.

sprogren

U1 / 5

Jeg skal nok gøre det,
men jeg accepterer det ikke!

sprogren

U1 / 5

Hvor skal du hen?

sprogren

U1 / 5

Om lidt skal du bare spurte alt,
hvad du kan, OK?

sproggræn

U1 / 5

Sørøverne vil kapre alle de skibe,
de kommer forbi.

sproggræn

U1 / 5

Vores lærer vil bare piske os igennem
al den grammatik i morgen.

sproggræn

U1 / 5

Jeg vil tro, det bliver sådan.

sproggræn

U1 / 5

Vil du være min kæreste?

sproggræn

U1 / 5

Fugleungen var krøbet helt
ind under brædderne.

sprogren

U1 / 6

Det havde jeg da glemt alt om!

sprogren

U1 / 6

Hun havde fortrudt alle de grimme
ord, hun havde sagt.

sprogren

U1 / 6

Om aftenen havde han endelig luget
hele haven færdig.

sprogren

U1 / 6

De havde endelig sovet igennem
for første gang længe.

sprogren

U1 / 6

Jeg turde ikke engang trække vejret –
tænk, hvis han opdagede mig?!?

sprogren

U1 / 6

Hunden rystede over hele kroppen,
og det var vist ikke af kulde.

sprogren

U1 / 6

Far brølede bare,
da han opdagede bulen i bilen.

sprogren

U1 / 6

Eleverne løb så langt væk,
de overhovedet kunne.

sprogren

U1 / 6

De rakte hinanden tingene pænt
og høfligt ved bordet.

sprogren

U1 / 6

De har konkurreret,
så længe jeg kan huske.

sprogren

U1 / 6

Han har bare ladet hele opvasken
stå, mand!

sprogren

U1 / 6

Er du faldet for mig?

sprogren

U1 / 6

Jeg har længtes efter chokolade
hele ugen..

sprogren

U1 / 6

Hvalpen har bare pebet og pebet
hele dagen.

sprogren

U1 / 6

Hvad galer du om?

sprogren

U1 / 6

Forældre slår da ikke deres børn
i disse tider.

sprogren

U1 / 6

Hvad får du for at slå græsset
hjemme hos jer?

sprogren

U1 / 6

Han fløjter altid,
når han laver noget forbudt.

sprogren

U1 / 6

Hvor lægger du huskesedlen?

sprogren

U1 / 6

Han vil helt sikkert sige det
til hende i morgen.

sprogren

U1 / 6

Hele sommerferien vil de bare fiske.

sprogren

U1 / 6

Jeg ved ikke, om jeg vil turde gøre
det, når tiden kommer.

sprogren

U1 / 6

I aften vil jeg selv lægge børnene i
seng og læse en god historie for dem.

sprogren

U1 / 6

Hvis dét sker, vil jeg undre mig meget.

sprogren

U1 / 6

UDSAGNSORDETS TIDER I FORHOLD TIL HINANDEN

FØRDATID

DATID

FØRNUITID

NUTID
aktiv/passiv

FREMTID

Jeg havde malet
Jeg havde tænkt
Jeg havde sagt
Jeg var/havde løbet

Jeg malede
Jeg tænkte
Jeg sagde
Jeg løb

Jeg har malet
Jeg har tænkt
Jeg har sagt
Jeg er/har løbet

Jeg maler/der males
Jeg tænker/der tænkes
Jeg siger/der siges
Jeg løber/der løbes

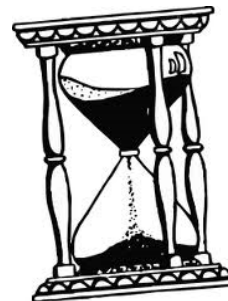
Jeg maler/vil male
Jeg tænker/vil tænke
Jeg siger/vil sige
Jeg løber/vil løbe

Det er her, du kan se, om udsagnsordet er bøjet svagt/regelmæssigt eller stærkt/uregelmæssigt

Den svage/regelmæssige bøjning giver endelserne –ede og –te som i *malede* og *tænkte*

Den stærke/uregelmæssige bøjning viser sig ved, at ordet f.eks. skifter vokal eller ingen endelse får som i *sagde* og *løb*

HVORNÅR VAR DET NU, DET ER?

Navn: _____

ORD	STAMME	SVAGT (regelmæssigt)	STÆRKT (uregelmæssigt)	BØJNINGSFORM (+ nye sætninger)
<i>gjorde</i>	<i>gøre</i>		X	<i>Datid</i> <i>Hun <u>gjorde</u> det!</i> <i>Nutid</i> <i>Han <u>gør</u> mig altid stiktosset!</i>

1. Skriv ordet, som det står på kortet (det ord, der er streg under).
2. Skriv stammen af ordet.
3. Sæt kryds ved ordets bøjning.
4. Skriv bøjningsformen + evt. en ny sætning med ordet – du vælger selv tid og bøjning.